

टिळक महाराष्ट्र विद्यापीठ, पुणे

बी. ए. - (विशारद) सामाजिकशास्त्रे

परीक्षा : डिसेंबर - २०२२

द्वितीय वर्ष

सत्र - ३

विषय:- विकासाचे अर्थशास्त्र (भाग-१) (EC - 303)

दिनांक : २७/१२/२०२२

गुण : ६०

वेळ : स. १०.०० ते दु. १२.३०

- सूचना :**
१. सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.
 २. उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.
 ३. उत्तरपत्रिकेत प्रश्नपत्रिकेतील प्रश्नक्रमांक लिहिणे आवश्यक आहे.
 ४. आवश्यक तेथे पेन्सिलने आकृत्या काढा.

प्र.१. पुढील प्रश्नांची सविस्तर उत्तरे लिहा. (कोणतेही चार) (४०)

- १.१ आर्थिक विकास म्हणजे काय ते सांगून आर्थिक विकासाचे उद्दिष्ट सांगा.
- १.२ आर्थिक विकासाचे मोजमाप करणाऱ्या मापनदंडाची चर्चा करा.
- १.३ विकासाच्या मार्गात अडथळा आणणारे विविध घटक स्पष्ट करा.
- १.४ आर्थिक विकासातील सामाजिक घटकांची भूमिका स्पष्ट करा.
- १.५ अंतर्गत बचतीची साधने व संस्था स्पष्ट करा.
- १.६ विकसनशील देशांमध्ये बचतीचा दर कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा.

प्र.२. पुढील प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा. (कोणतेही दोन) (१०)

- २.१ दारिद्र्याचे दुष्टचक्र स्पष्ट करा.
- २.२ अविकसित अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा
- २.३ विकासाचे आर्थिक घटक स्पष्ट करा.
- २.४ भांडवल संचायाचे महत्त्व स्पष्ट करा.

प्र.३. टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन) (१०)

- ३.१ आर्थिक वृद्धी
- ३.२ मानवी भांडवल
- ३.३ भांडवल निर्मिती
- ३.४ गुंतवणुकीचे निकष

Translation in English
Sub: Economics of Development (Part-I) (EC-303)

Date : 27/12/2022

Marks : 60

Time : 10.00 am To 12.30 pm

Instructions:

- 1) All Questions are Compulsory.
- 2) Figures to the right indicate full marks.
- 3) In the case of any doubt the Marathi version shall be held to be authentic and final.
- 4) Draw the diagram with pencil wherever necessary.
- 5) While writing answers the respective question numbers must be mentioned in the Answer Book.

Q.1. Answer the following questions in brief. (Any Four) (40)

- 1.1 What do you mean by economic development? Explain the purpose of economic development.
- 1.2 Discuss the criteria for measuring economic development.
- 1.3 Explain the reasons for low rate of savings in developing countries.
- 1.4 Explain the role of social factors in economic development.
- 1.5 Explain tools and institutions of internal savings.
- 1.6 Explain the labor inclusion principle of investment.

Q.2. Answer the following questions in short. (Any Two) (10)

- 2.1 Explain the Vicious cycle of poverty.
- 2.2 Explain the Characteristics of underdeveloped economy.
- 2.3 Explain the Economic factors of development.
- 2.4 Explain the Importance of capital accumulation.

Q.3. Write short notes. (Any Two) (10)

- 3.1 Economic growth
- 3.2 Human capital
- 3.3 Capital formation
- 3.4 Criteria of investment